

δυνατός

δυνατός, -ή, -ό, επίθ. [*<αρχ. δυνατός>*], ο δυνατός. **1.** το αρσ. στον πλ. ως ουσ. **οι δυνατοί**, αυτοί που είναι ισχυροί πολιτικοί, στρατιωτικοί ή οικονομικοί παράγοντες και εξουσιάζουν σε αντιδιαστολή με όλους αυτούς που είναι ανίσχυροι πολιτικά, στρατιωτικά ή οικονομικά: «οι δυνατοί εξουσιάζουν τους λαούς της γης». **2.** ουδ. ως ουσ. **το δυνατό**, οτιδήποτε μπορεί να πραγματοποιηθεί: «ό,τι είναι δυνατό θα το κάνω». (Λαϊκό τραγούδι: **δυνατά δυνατά, γίναν όλα δυνατά τ' αδύνατα**). **3.** το ουδ. στον πλ. ως ουσ. **τα δυνατά**, με τις κτητ. αυτων. μου, σου, του, της, μας, σας, τους, των, το ανώτερο που μπορεί να αποδώσει, η μέγιστη δράση που μπορεί να αναπτύξει κάποιος. Επίρρ. **δυνατά**, με δύναμη, με ένταση, με αντοχή: «έδεσε το σκοινί δυνατά στον πάσαλο || φώναξε δυνατά στην αντίπερα όχθη || αντιστάθηκε δυνατά στις ταλαιπωρίες, ώσπου στο τέλος δεν άντεξε και τσάκισε». (Ακολουθούν 22 φρ.)·

- αν είναι δυνατό(ν)! βλ. φρ. δεν είναι δυνατόν(ν)(!)·

- δεν είναι δυνατό(ν)! έκφραση έκπληξης ή αγανάκτησης, όταν λέγεται ή γίνεται απρόσμενα κάτι που δεν περιμέναμε να ειπωθεί ή να γίνει: «μα είναι δυνατόν! Δε φανταζόμουν ποτέ ν' ακούσω από εσένα αυτά τα πράγματα! || τους πέταξε χειμωνιάτικα στο δρόμο! -Αν είναι δυνατόν!». (Ήταν η προσφιλής έκφραση του πολιτικού Γεωρ. Μαύρου). (Λαϊκό τραγούδι: **το προσκλητήριο που σου 'πεσε απ' τα χέρια, όχι, δε γίνεται, δεν είναι δυνατόν, εσύ που μου 'ταζες τον ουρανό με τ' αστέρια δε θέλεις στο γάμο σου τώρα να είμαι παρόν**)·

- **βάζω τα δυνατά μου ή βάζω όλα τα δυνατά μου ή βάζω όλα μου τα δυνατά**, **α.** εντείνω τη δύναμη, την ορμή, την ένταση, ιδίως στο τρέξιμο: «επειδή οι άλλοι βρίσκονταν ήδη πολύ μπροστά μου, έβαλα όλα μου τα δυνατά για να τους φτάσω». **β.** επιστρατεύω όλες μου τις δυνάμεις, όλες μου τις προσπάθειες για την επίτευξη κάποιου σκοπού: «αν δεν έβαζα όλα μου τα δυνατά, δε θα περνούσα στο πανεπιστήμιο». Συνών. **βάζω φόρτσα**·

- **δυνατός χαρακτήρας**, βλ. λ. [χαρακτήρας](#)·

- **είναι γερός και δυνατός**, βλ. λ. **γερός**·

- **είναι δυνατό(ν)!** βλ. φρ. **δεν είναι δυνατό(ν)!**·

- **είναι δυνατό(ν) να...**, **ενδέχεται να...**, **μπορεί να...**: «είναι δυνατόν να φέρω και τον τάδε μαζί μας || μη στενοχωριέσαι που εσύ δεν μπορείς, γιατί είναι δυνατό να εξυπηρετηθώ απ' τον τάδε»·

- **έκανα το καλύτερο δυνατό**, έκανα ό,τι το καλύτερο, ό,τι το συμφερότερο μπορούσε να γίνει για κάποιον ή για κάτι: «νομίζω πως έκανα το καλύτερο δυνατό, που τον έστειλα να σπουδάσει στο εξωτερικό, γιατί το παιδί από μικρό είχε μεγάλη κλίση στη μουσική || νομίζω πως έκανα το καλύτερο δυνατό, που έβαλα τα λεφτά στην τράπεζα και δεν τα ξόδεψα σε ανόητα ξενύχτια και διασκεδάσεις»·

- **έχει δυνατή μύτη**, βλ. λ. **μύτη**·

- **έχει δυνατό αφτί**, βλ. λ. **αφτί**·

- **έχει δυνατό μάτι**, βλ. λ. **μάτι**·

- **κάνω τ' αδύνατα δυνατά**, βλ. λ. [αδύνατος](#)·

- **κατά το δυνατό(ν)**, όσο μπορεί να γίνει: «θα σε βοηθήσω κατά το δυνατόν»·

- **μα είναι δυνατό(ν)!** βλ. φρ. **δεν είναι δυνατό(ν)!**·

- **μπήκε δυνατά**, ξεκίνησε κάτι εντυπωσιακά: «απ' την αρχή μπήκε δυνατά στο χώρο των ηλεκτρονικών και τώρα έχει μια αλυσίδα από καταστήματα σε όλη τη χώρα || η ομάδα μπήκε δυνατά στο παιχνίδι»·

- περάσαμε δυνατά, περάσαμε πάρα πολύ ωραία, πάρα πολύ ευχάριστα: «χτες βράδυ περάσαμε δυνατά στα μπουζούκια»·
- πώς είναι δυνατό(ν)! βλ. φρ. είναι δυνατό(ν)(!)·
- στα όρια του δυνατού, βλ. φρ. στο μέτρο του δυνατού·
- στο βαθμό του δυνατού, βλ. φρ. στο μέτρο του δυνατού·
- στο μέτρο του δυνατού, μέχρι εκεί που μπορεί να πραγματοποιηθεί, μέχρι το σημείο που είναι λογικό, αναμενόμενο, προσεγγίσιμο κάτι: «θα προσπαθήσω να τον βοηθήσω να ξελασπώσει, αλλά στο μέτρο του δυνατού, γιατί έχω κι εγώ υποχρεώσεις»·
- τα πάντα είναι δυνατά, είναι πιθανό να συμβούν τα πάντα: «έχει γίνει τόσο απρόβλεπτη η εποχή μας, που τα πάντα είναι δυνατά»·

Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας